

De första kända klockarna i Styrö socken

(med utvikning om Schåre och Brunström)

Klockare före 1680, troligen från 1650-talet

m. *Anders degn*, nämnd på Asperö 1680-84 (utfattig 1684) i längderna över lagmanspenning och i mtl från 1651 (med hustru från 1653 och därför gift 1652). Död 1686 (änkan fr.o.m. mtl 1687)

Gift 1652 med

h. Ingeborg NN, nämnd som utfattig änka 1687-98

barn: Jon Andersson, "diejne Jon", född 1661, död 1738, bgr 20/8, på Asperö, och Lars Andersson, född 1666, död 1705 på Asperö.

Klockare till senast 1680

m. *NN*

h. Ingrid

En "Ingrid Klockares" nämns i lagmanslängderna 1680, 1682 ("Klockares änka"), 1683 och 1686, samt bara som änkan Ingrid 1681. Under denna period nämns Lars Börgesson som klockare 1681 och 1684. Hon bör ha varit änka efter en tidigare klockare på Styrö (då Lars Börgessons hustru inte hette Ingrid), men denne är omöjlig att identifiera, då det inte finns någon yrkesbeteckning i de bevarade längderna. Var det möjligen så att Lars far Börge Larsson också var klockare, och att änkan Ingrid Klockares var hans mor?

Klockare 1681-1685, 1687 och kanske till sin död 1693

m. *Lars Börgesson* i Styrö Sörgård, född ibm som son till Börge Larsson (nämnd med hustru i mtl från 1646 – möjligen identisk med den Börge Larsson som nämns i boskapslängderna från 1627, under barnen 1666), nämnd som son utan namn i mtl 1665 och med hustru från 1666. Står som klockare i lagmanspenninglängden 1681 och 1684 (1672-79). Död 1693 19/4 (redan 1683 var han utfattig och 1692 husfattig och tiggare i mtl, och dödsåret hade han blivit sängliggande).

Gift 1665 (mtl) med

h. Karin ("...stensdotter" – förleden svårläst i originalet), född cirka 1625 (utgammal i mtl 1689), namnet enligt dottern Börtas dödsruna, död samma år som, eller senare än, maken. I mtl 1685 var hon sjuk och från 1687 "krympling".

d. Börta, född 1667, nämnd från 1688 i mtl och 1687 25/6 i domboken som vittne och 1689 18/9 i KR, gift 1699 med Erik Persson (död 1710). Börta död 1730, bgr 1/3.

I den nämnda domboken 1687 25/6 är det oklart vad man menar. Lars Skytt ("Skiött") på Styrso var sjuk och sängliggande. Han skällde den då närvarande prästen Vinberg för snapphane, varvid "hans far Lars Klockare" åthutade honom. Lars Skytt var dock son till Olof Skytt och inte till Lars Börgesson.

Klockare från 1694 (ej titulerad när sonen föddes 1689, dock 1694 när dottern föddes) till efter 1714 14/2 (KR). Obs dock att det åtminstone 1713 17/2-1715 15/2 enligt domboken inte fanns någon tjänstgörande klockare, då alla var enrollerade.

m. *Lars Andersson*, född 1651 på Styrso som son till Anders Larsson ohh Malin Svensdotter, död 1729 7/6 ibm

Gift 1682 26/12 (står dock i mtl med hustru redan från 1681(=1680)) med

h. Helga Andersdotter, född 1646 på Styrso Tången som dotter till Anders Nilsson ohh Maret Nilsdotter. Fadern död när hon var en månad gammal, och moden omgift med Olof Andersson från Vrångö. Helga död 1729 15/6, bara någon vecka efter maken

s. Börge, född 1689 17/9

d. Anna Maria, född 1694 7/10

Övriga barn (6 totalt enligt biografien i dödboken) ej införda och en del av dem säkerligen födda före födelsebokens uppläggning 1686/87.

d. Kerstin, nämnd 1710-14 som "klockarens Kerstin"

Klockare från 1722 17/5

m. *Anders/Andreas Christoffersson Schåre*, född 1697 23/2 i Hällesås, Grinneröd sn (O), död 1742 9/5 på Asperö

Gift 1722 11/6 (avvittringsbrev ang. Marets dotter Kerstin uppvisat) med

h. Maret Jonsdotter, född cirka 1685 på Asperö, död 1761, bgr 2/8, ibm

s. Christoffer, född 1722 20/4, död 1722 5/8

s. Hans, född 1723, dpt 1/12

s. Johannes, född 1724, dpt 24/11, död 1724-11-18

s. Christoffer, född 1725, dpt 14/11, död 1725 17/11

d. Catharina, född 1727, dpt 9/4, död 1727 16/9

d. Catharina, född 1728 26/12, död 1781 16/10 på Asperö, gift 1750 21/1 med ostindiefararen, senare kvartermästaren och sjömannen Peter Vilhelm Brunström, född 1719 i augusti (enligt åldersuppgift i dödboken), död 1786 24/10. Se vidare nedan eller i särskild artikel (identiska).

d. Anna, född 1732 3/5, nämnd 1757 16/11 som fadder: var då piga på Brännö

Kommentarer

Anders Schåre tillsattes 1722 17/5, vilket nämns i vigselboken. Vid vigseln skall han enligt vissa källor ha varit båtsman vid Ostindiska kompaniet. Det är fel, då detta inte grundades förrän 1731, möjligen en förväxling med mågen Brunström. Kanske han var enrolleringsbåtsman som så många andra på Västkusten, men jag har inte hittat honom i rullorna 1716-17. Men i Riksgäldens längd för 1726 står det att han var "förafskedad corporal". Tyvärr leder inte detta vidare, då han inte nämns som sådan i bevarade GMR för Bohuslän 1715, 1718 eller 1719-20. Kanske han var korpral i Arméns flotta, men därifrån är det svårt att hitta några längder för den aktuella tiden.

Han blev så småningom skeppare t.ex. som fadder 1735 och kallas åren däromkring skeppare och klockare om vartannat. Han var också som bildad man och skrivkunnig ombudsman i socknen. Hans härkomst har diskuterats på nätet. Allt tyder på att han var född 1697 23/2 i Grinneröd sn, Inlands Fräkne härad, som son till Christoffer Christensson av länsmanssläkten i Anfasteröd, Ljung sn, samma härad, ohh Anna Jörgensdotter (gifta 1691 22/11 i Vägeryr i Resteröd sn, som ägdes av länsmannen Anders Greve, vilken 1702 gifte sig II med Christoffers syster Karin). De bodde då i Korsviken i Ljung sn. Dessa nämns fr.o.m. 1692 20/7 i Holmestad i Grinneröd sn, då deras dotter Barbara föddes. I mtl upptas de dock inte i Holmestad, varför de troligen brukade ett torp under denna gård och var skattebefriade de första åren. Åren 1694-97 bodde de i Hällesås och sedan i Korsviken, till hans död. Via nätet finns olika uppgifter om Christoffers och Annas släktnamn; "Treschenberg". Det bör nog vara Annas, då släkten i Anfasteröd inte i övrigt använde detta namn (Christoffer kallades inte heller Schåre i de vanliga källorna). Släktnamnet kan också tänkas ha varit "Treffenberg" i stället, då det kan ha rört sig om en (med tanke på dåtida skrivsätt lättförståelig) felläsning, men det ger inget heller. Christoffer dog 1717 (mtl 1718) och änkan försvann i mtl 1719, möjligen till Uddevalla, där dottern Barbara gifte sig 1728, men är svår att hitta där.

Anders Schåre skall enligt nätet ha varit klockare i Grinneröd, i så fall före giftermålet på Asperö. Det förefaller något tidigt i hans liv, men inte omöjligt. Frågan är vilken källan till detta är. Om det var han måste härstamningen vara riktig, åtminstone enligt en sannolikhetsbedömning. Lokala forskare verkar inte ha hittat mer om Anders Schåre än det ovanstående, vilket ju också kan styrka att han lämnade hemtrakterna för Asperö.

Maret Jonsdotter var vid vigseln 1722 änka. Hon blev gift I 1712 28/12 med Hans Nilsson Kullman, även kallad "Kulleboen". Detta avser kanske Kullen/Kullahalvön i norra Skåne, eller, närmare, Kullen i grannsocknen Släp i norra Halland. Det finns två versioner av födelseboken då, och i den andra står att de vigdes sex veckor efter dottern Kerstins födelse 2 advent, vilket blir 1713 18/1. Hans och hustrun nämns i mtl t.o.m. 1720 (i en skattelängd i RG från 1720 18/8 står det "Hans Nilsson härifrån"). I mtl 1721 (daterad 4/1 s.å.) heter det "Hans med kvinnan rymd". Lösningen på rymningsproblemet fås i dödboken 1722, då den treårige sonen Jon begravdes den 2 mars. Det står då att han varit "ett år med sina föräldrar på Kurland" (stämmer bäst med att han var ett år när han följde med dem dit). De hade alltså varit i den delen av Lettland, en del som Sverige hade mycket att göra med och hade en stor svensk befolkning. Paret försvann alltså under året 1720, och Hans dog troligen våren eller sommaren 1721 för att änkan skulle ha hunnit med sitt änkeår innan hon gifte om

sig i juli 1722. Nu finns det en notis i KR om böter för Maret 1722 11/6, eftersom hon låtit sig "hävdas av fästmannen innan änkeårets slut". Då får vi räkna så här: hävdandet bör ha skett i juli 1721. Då hade det gått mindre än ett år efter Hans död, vilken måste ha skett efter juli 1720. Den kan alltså ha inträffat några månader tidigare än mtl ovan tyder på. Anders Schåre nämns som fadder på Asperö redan 1721 1/10 på Asperö, 2-3 månader efter att han hävdat Maret.

Det lönar sig inte att söka Hans Nilssons härkomst, men Marets måste rättas till. Hon har på nätet felaktigt påståtts ha fötts på Vrångö 1698. Men ett fel med detta är bl.a. att hon i så fall blott skulle ha varit nyss fyllda 14 år vid vigsel i. Ett andra fel är dödsdatum som anges till 1790 6/3. Då har någon menat att hon blev 91 år gammal. Men det står i dödboken: "79 år och 9 månader". Att det föddes en Maret Jonsdotter på Vrångö 1698 och att en Maret Jonsdotter dog på Asperö 1790 får inte kopplas samman! Det visar sig vid närmare efterforskning att den Maret som dog 1790 enligt angiven ålder i dödboken var född 1710. Denna Maret Jonsdotter gifte sig 1735 16/11 på Asperö med Anders Andersson från Harestad sn på Inland. Den Maret Jonsdotter som dog 1790 är inte den enda i dödboken. År 1761 (bgr 2/8) dog änkan Maret Jonsdotter på Asperö, 76 år gammal. Denna har tydligen missats. Denna ålder med ett ungefärligt födelseår 1685 stämmer mycket bra.

Den rätta Maret Jonsdotter är inte införd i födelseboken men nämns i mtl 1710 som pigan Maret hos Kerstin Jonsdotter som stod som ogift åbo, säkerligen en syster. En syster till denna Kerstin var Gunnur Jonsdotter, nämnd som ogift i mtl 1708-09 och gift 1709 4/6 med Hans Andersson från samma ö. Gunnur avled 1751, bgr 10/3, 72 år gammal (=född 1679). En tredje syster till Maret var Karin Jonsdotter. Belägg finns för att Karin (född 1673) och Kerstin (född 1681) var döttrar till Jon Nilsson ohh Anna Börgesdotter på Asperö.

Angående Marets dödsdatum kan sägas att hon i mtl nämns som hustru till Anders Schåre t.o.m. 1734. Mtl 1736 är brandskadad just där och 1742 är hon borta (Anders levde då ännu, eftersom mtl 1742 avsåg förhållandena året före). I födelseboken kan man leta efter Maret som fadder, men efter 1735 är det svårt pga den Maret Jonsdotter på Asperö som hade gift sig det året (ovan), varefter de var två med samma namn. Möjligen var hon fadder 1738 23/2, då även Anders Schåre deltog vid samma dop. Slutsatsen blir att Maret dog efter 1733, möjligen efter 1738. Hon nämns inte som änka från 1743 i längderna över allmogens änkor i RG (bara Börta=Persdotter, änka efter Johan Tysk som dog nästan samtidigt som Anders Schåre). Men denna längd avser de änkor som skulle betala mantalspengen på samma sätt som maken innan. Maret hade blivit befriad från den redan innan hon blev änka och nämns därför inte (ett exempel på att man inte bör grunda sin forskning på en enda källa, om det finns fler).

Fadern till Karin och Kerstin var enligt biografierna i dödboken Jon Nilsson på Asperö, vilken nämns från 1664 21/8 (KR) och gifte sig där 1670 samt nämns med hustru fr.o.m. 1671. Han blev omkring 1690 sjuk och anges resten av livet som vanför, krympling och periodvis sängliggande. "Jon på Asperö" dog 1710 och begravdes 17/7. Föräldrarna till Jon är svåra att få fram med någon säkerhet. Nils Hansson (son till länsmannen Hans Börgesson) nämns från 1627 och dog efter juli 1638 (KR).

En Börge som far till Anna kan inte hittas på Asperö i BML 1621-37 eller i mtl före 1652. Men Anna verkar ha kommit från Styrso och ha varit dotter till Börge Larsson, nämnd ovan som far till klockaren Lars Börgesson och således syster till denne. I mtl 1668-71 nämns Anna Börgesdotter under Börge Larsson och Lars Börgesson. Även en Börta Börgesdotter skrivs där under Anna, säkerligen en syster. I

mtl 1671 står det om Anna: "finns på Asperö", och om Börta: "finns på Brännö". Anna tillhörde en klockarsläkt och hennes ena dotter blev gift med en klockare.

Ringkarl

m. Anders Börgesson, död 1713 (OD), nämnd 1707 i Tyska kyrkan i Göteborg (enligt KR 5/3) och ägde åren 1705-13 tomt 1.41.

h. Ingeborg Persdotter "ringkarls", född 1671 på Asperö, nämnd 1698 som pigofadder på Asperö och 1708 20/9 ibm som hustru, som släkting ibm 1714, samt 1714-15 som änka i Gbg å tomt 1.41 efter Anders Börgesson. Hon var den äldsta av fyra kända döttrar till Per ("Pelle") Persson på Asperö, nämnd från 1671, död 1697, bgr 22/12, gift med Gertrud Mattisdotter som dog 1711, bgr 14/5. Ingeborg dog 1742, bgr 12/12, på Asperö.

Peter Vilhelm Brunström.

Det är svårt att få fram hans ursprung, men det går att hitta något om hans förehavanden före giftermålet och i början av äktenskapet. Via nätet har det inte gått att hitta honom i några som helst register för Bohuslän, Halland, Skåne, Västergötland, Blekinges städer eller Finland. Det finns släktnamnsregister för landsbygden och städerna. Även bouppteckningsregister har genomgåts, lokalt och i Arkiv Digital's nationella. Mantalslängden för 1750 för Göteborg är också genomgången. Namnet Peter Vilhelm och Brunström tyder på att han var född i någon stad i Sverige eller att han var av högre stånd än allmoge (dock enligt tillgängliga matriklar troligen inte av präst- eller militärsläkt). Via nätet framkommer att det redan har forskats på honom. Det som skrivs där i en artikel med titeln "Vildhavre" (om uä förbindelser under 1700-talet) ger mycket. Dock har tydligen inte originaltexterna lästs i sin helhet, och vissa genealogiska slutsatser kan ifrågasättas.

Jag skulle vilja skriva så här:

Brunström, som före tiden på Asperö alltid bara skrevs Vilhelm/Wilhelm/William, bör ha haft sin hemvist som vuxen någonstans i Göteborg. Han var kvartermästare vid Ostindiska kompaniet 1746. Det står så skrivet över båtsman i födelseboken för Istrum sn i Skaraborgs län, när han 1746 26/7 fick ett uä barn, sonen Vilhelm, med "kvinnsfolket" Margareta Månsdotter (född ibm på luciadagen 1714). Där kallas han bara Vilhelm Brunström, och det står att han "rest på skepp till Ostindien". Detta bör tydas så att han rest dit efter deras kontakt, men före barnets födelse, och inte kunde nås. När barnet föddes hade modern flyttat hem från Göteborg till sin far Måns Bagare, "vid Pauli tid". Det betyder januari, ett halvår innan nedkomsten. Alltså hade hon bott i Gbg och där kommit i kontakt med Peter Vilhelm.

Peter Vilhelms rang var under den kända perioden 1746-50 kvartermästare (chef för inkvarteringen av besättningen nere i båten), båtsmans mat(h) och båtsman. De beteckningarna på honom växlade i källorna. Enligt besättningslistor var båtsman högre i rang än kvartermästare (och förstås båtsmans math – medhjälpare). Det fanns fler än en kvartermästare per fartyg. På Götheborg hade en av dem

avlidit, varefter det långt senare blev tal om en kista han ägde (RR 1749). Lönen var mycket högre för båtsmannen, som arbetade på däck. Han hade 32 daler i månadshyra, jmf med 22 för kvartermästaren. Jag har under annan forskning i Ostindiska kompaniet sett att en matros kunde förordnas som kvartermästare om en ordinarie dog under en resa.

Peter Vilhelm har uppenbarligen varit hemma på hösten 1745. Han kan ha varit utrest före eller efter. Det är svårt att räkna ut vilket skepp han var med på under den perioden (om han var ute före den uä kontakten kan det ha varit med skeppet Götheborg som strandade vid hemkomsten en månad före deras kontakt). Vilket fartyg han seglade ut med 1746 är svårt att säga, då det inte verkar finnas några bevarade rullor. Det rör sig om fem möjliga skepp: Cronprinsessan Lovisa Ulrica (1746 30/1-1747 6/10), Freeden (1746 30/1-1747 6/10), Cronprinsen Adolph Friedric (1746 13/2-1748 24/1), Calmar (1746 13/2-1748 25/5) eller Prins Gustaf (1746 17/6-1748 25/8).

Något som går att räkna ut är emellertid att han 1750 8/4 reste ut med skeppet Götha Lejon strax efter vigseln men före födseln av första barnet och inte återkom förrän efter två år (1752 26/6). Kunskapen om den här resan kommer från några mål från 1750 i Göteborgs rådhusrätt som var källan till artikeln. Jag hittade dem vid en genomläsning av samtliga protokoll för det året. Dock var det omöjligt att hitta ett mål från underrätten 1749 21/7 som man hänvisade till. Man ser att Peter Vilhelm hade haft med rätten att göra tidigare och kanske senare också, varför det kunde vara givande att gå igenom fler årgångar. När detta blivit gjort har det resulterat i en anteckning från underrätten 1747 30/10. Där framgår att han ("ostindiefararen Wilhelm Brunström") blivit stämd för lägersmål, men inte hörsammat kallelsen till rätten utan "håller sig undan". Man begärde nu handräckning för att "införskaffa" honom till rättegång.

Peter Vilhelm dömdes till böter på 14 daler för lägersmålet och 12 daler per år till barnets uppfostran, men hostade inte upp några pengar alls. Därför stämde han 12/1 för dessa 42 daler. Det framgår sedan att Peter Vilhelm hade råkat i stor skuldsättning. En summa på 170 daler hade tagits från hans tillgodohavande på "hyra och gage" i Kompaniet och deponerats hos magistraten i Gbg. Greta ville nu ha sina 56 daler från denna summa, men fick inte det då hans olika borgenärer skulle ha sitt först och han inte var hemma och kunde göra upp om det. Men 10/3 lyckades ett par handelsmän som fordringsägare få ut de 170 dalerna i avräkning på 306 dalers skuld. Greta försökte igen den 14 april, och då tyckte hon att barnpengarna hade ökat till 4 års omkostnader, dvs 48 daler. Men de höga herrarna inventerade skulderna och fann att Peter Vilhelms totala skuld till borgenärerna var 425 daler. De skulle inkallas till en annan dag, och Greta fick vänta trots att hon var fattig och hade måst leja hjälp till barnet. Barnafadern var fortfarande omöjlig att få till rådhusrätten och man trodde honom vara död. Men så fick man reda på att han var i Ostindien. Dessutom står det i protokollet för 19/5 att (något normaliserat) "sedan han *blivit gift på Asperö, varest dess hustru boendes är, har han med Companiets sist utgångna skepp gått till Ostindien*". Två av fordringsägarna hade nu "blivit förnöjda", och rätten ansåg att man kunde låta ärendet vila tills den anklagade kom hem igen.

Skuldsättningen kanske han klarade av genom sina resor: de var nog det bästa sättet att tjäna pengar på för en sjöman då. Första resan gav sannolikt inte lika mycket som den andra. Man hade då ändrat lönesystemet så att möjligheten för besättningen att själv köpa in varor och sälja efter hemkomsten hade tagits bort. I stället hade "privilegier" införts. Via nätet finns uppgift om att de för en båtsman

(med reservation för de motsägelsefulla yrkesbeteckningarna i källorna) kunde uppgå till 800 daler för en resa.

I nätartikeln menar man att Peter Vilhelm haft ihop det med två kvinnor ungefär samtidigt. Det kan inte vara riktigt. Lägersmålet i fråga skedde ju enligt födelseboken 1746 i *Göteborg*. Han vistades aldrig i hennes hemtrakter. "Kvinnspersonen" Margareta Månsdotter som åkte hem till Skaraslätten för att föda måste ha varit den Greta Burman/Bjurman som uppträdde i rådhusrätten 1750. Det sägs där 12/1 att barnet hade fötts 3½ år tidigare, 28/6 1746: det bevisar att det rör sig om samma kvinna och barn. En Margareta kallades ofta Greta. B(j)urman kan man undra över, men om fadern var soldat med namnet Bagare (ej med i Soldatregistret), är det ju på intet sätt givet att hon skulle kalla sig Bagare också. Det fanns ett par jämnåriga ryttare Bjurman resp. Burman i samma härad, vilket visar att namnet kan ha kommit från den trakten (det har dock inte gått att hitta någon koppling till Greta vid mina registersökningar).

Här får vi lämna denne ostindiefarare och hoppas på turen att någon gör ett tillfällighetsfynd om hans härkomst och rapporterar det. Efter att detta skrivits har Bert Karlsson på Asperö meddelat att han varit i kontakt med GLA och fått fram att Peter Vilhelm verkligen var med på Göteborg och dessutom på Götha Lejon och att han skulle ha varit född i Uddevalla. Dock finns inga spår av honom i den staden, som nämnts ovan och nu efter ytterligare utvidgad sökning, bl.a. i mantalslängder för Uddevalla med omnejd 1720 och 1742. Om han bara var med på de resorna är frågan var han höll sig undan mellan hösten 1745 och våren 1750.

Barn: Helena 1750 29/9, Anna Christina 1753 8/11, Nils Vilhelm 1756 6/1, Maja 1758 24/4, Maja 1760 8/8, Andreas 1762 25/11 och Carl Magnus 1763 22/12. Ett barn som via nätet kallas Annika återfinns inte i födelseboken, och man skriver inte var man hittat detta. Troligen menar originalkällan Anna Christina, eftersom Annika ofta var en biform till Anna.

Men vad blev det av sonen Vilhelm som föddes 1746? Jag har tittat på detta. Kanske är det som framkommit mer än vad Peter Vilhelm själv visste.

Vid sökning i släktnamnsregistret (SNR) ser man att det fanns en Vilhelm Brunström som var skomakarlärling när han 1777 26/10 gifte sig i Ödsmål sn med pigan Kerstin Helgesdotter. Hemorten sägs vara Timmervik. I hfl 1780-85 hittar man dem där, men att de under de åren flyttade till "Holtet". De kan dock inte hittas i Ödsmåls hfl ö.h.t. de åren. Det sägs också att paret 1780 27/10 fick dottern Ragnhild i Brännerna. Födelsen är införd i Ucklums födelsebok. Ragnhild dog tidigt, då det inte nämns någon dotter i ovan nämnda hfl. Det finns ett Brännerna i Ucklum, under Södra Härgusseröd. I mtl finner man Vilhelm Brunström och hustrun där åren 1780-88. Han var först skomakare, men fick 1783 skattenedsättning pga "bräcklighet". Sedan kunde han av någon anledning inte försörja sig som skomakare. Han lämnade Brännerna som blev öde och flyttade till Lerviken under Stubberöd och anges där 1785 som utfattig, samt drog sig fram genom att bli dräng hos skogvaktaren Nordberg i Stubberöd. I mtl 1789 är han borta från Ucklum och Ödsmål och kan inte återfinnas i några register. Flyttade han till en stad? Inte Uddevalla eller Kungälv. Dog han efter 1800, så att han inte kom med i släktnamnsregistret? Inte i Ucklum, Ödsmål, Uddevalla eller Kungälv. Vi får lämna honom som en av samhällets små och obemärkta personer som levde på marginalerna och inte fick något eftermäle.

Men anledningen att titta på honom var egentligen att kanske hitta någon ledtråd till föräldrarna. Det lyckades inte mer än att det gick att följa honom några år bakåt. Genom lusläsning av flyttningsattesterna för Ucklum-Ödsmåls pastorat återfinns han 1771 22/5 som inflyttad från Göteborgs Domkyrkofvs vid påsktiden 1767. I attesten sägs han vara född 1746 i Göteborg. Det stämmer med årtalet, och att det står Gbg kan bero på att han med modern flyttade dit efter födseln i Istrum. De har dock inte gått att hitta där under namnet Burman/Bjurman. Kanske var han bara skomakarlärling i staden. I Ucklum kom han 1770 (mtl 1771) till Södra Härgusseröd, först som inhyses. Brännerna nämns inte då och kanske var ett torp han själv tog upp.

Henrik Karlsson

2019-20

Meddelat av Göteborgsforskaren Lars-Olof Lööf till Bert Karlsson, Asperö

Brunström, Wilhelm (f ca 1719 d 1786 24/10 i Styrösö sn, Vgtl.). Kvartermästare 1743–45 på *Götheborg*.^[i] Båtsmans math 1748–49 på *Freeden*.^[ii] Resan som M. Brunström ovan gör med *Götha Leijon* 1750–52, gäller möjligen också denne Wilhelm Brunström. Han var i alla händelser åter till sjöss med kompaniet 1750. Brunström förekommer i en bodmeritvist inför *Göteborgs rådhusrätt* den 22 juli 1749. Han har före avresan med skeppet *Freeden* lånat 306 dlr av handelsman Petter Söderberg Carlsson. Låntagaren hade inte betalt, men hade säkerhet i sin lön i kompaniet.^[iii] Handläggning av tvisten fortsatte den 2 dec. samma år. Vid detta tillfälle meddelar SOIC uttryckligen att Brunström avlidit och ställer fråga om vad man skall göra med hans tillgodohavande hos kompaniet och hans intjänade lön hade nu också överförts till rådhusrätten. Av de fortsatta förhandlingarna inför rådhusrätten under 1750 framgår däremot att Brunström flyttat till Asperö och gift sig där! ^[iv] Protokoll den 19 maj har följande formulering: "[...] *icke är död, som förments, utan sedan han blifwit gift på Asperö, hwarest thes hustru boendes är, har han med bemälte Compagniets sist utgångne skep gåt til Ost-Indien.*" Skeppet *Götha Leijon* avseglade i april detta år till Kanton. I Styrösö församling förekommer han sedan under namnet Peter Wilhelm Brunström. Han fälldes även för ett lägersmål med Greta *Bjurman* och att betala underhåll för barnet Velam från den 28 juni 1746. Detta mål förekommer först inför Göteborgs kämnärsrätt redan 1746 genom en skrivelse från komm. i Varnhem Lars Holmin, dat. i Öglunda. Moderns namn skrivs här som Greta Månsdotter i Eggby sn och fadern uppges vara ostindiefarare Velam Brundström från Göteborg.^[v] I kyrkoboken i Eggby kallas både fadern och barnet Wilhelm. Det noteras även att modern kommit hem från Göteborg vid juletiden, dvs. 1745. *Båda penningkraven på Brunström, från ärendet med kreditorerna och i faderskapsmålet, kommer sedan att handläggas gemensamt vid rådhusrätten.* Gift (1750 i Styrösö sn.) med Catharina Andersdotter Schåre (f 1728 d 1781 i Styrösö sn, Vgtl.), dotter till Anders S. och Marit Jonsdotter.

---

^[i] GLA: Göteborgs rådhusrätt och magistrat, registraturen 1745, vol. Ba:51, den 25 sept.

[\[iii\]](#) GLA: Göteborgs rådhusrätt och magistrat, överrättens akter 1750, vol. EIIk:205.

[\[iiii\]](#) GLA: Göteborgs rådhusrätt och magistrat, justitieprotokoll 1749, vol. Alb:23, den 22 juli och 2 dec. Lägersmålet i protokollet 1750, vol. Alb:24, den 12 jan.

[\[iv\]](#) GLA: Enligt Göteborgs rådhusrätt och magistrat, överrättens akter 1750, vol. EIIk:205, erhöll Wilhelm Brunström lön till och med den 11 juli 1749. I justitieprotokollet samma år, vol. Alb:24, den 19 maj fortsätter ärendet mellan Brunström och hans kreditorer, samt ärendet mellan honom och Greta Biurman och hennes son. Här berättas också att han åter var på resa till Ostindien med kompaniets skepp, som just avgått och att han därför inte kunde höras i målet. Något avslut i dessa ärenden har ej återfunnits i handlingarna, möjligen skedde den vidare handläggningen vid Askims häradsrätt.

[\[v\]](#) GLA: Göteborgs kämnärsrätt, årshandlingar 1745–46, vol. E:8, den 5 sept. 1746.